

til at stille en saadan Række af betydelige Forandringer. Paa denne Maade staaer Sagen, troer jeg, altsaa nu en Deel anderledes, end man almindelig forudsatte ved første Behandling, og jeg skal derfor paany udtale Dnsket om Sagens Prøvelse, selv paa dette fremrykkede Stadium, i et eget Udvalg. Man sigte ikke om Lønningslovene, at det ved dem ikke er Stedet at behandle Spørgsmaal f. Ex. om Examenskommissioner, om Latinskolernes og Seminariernes Stilling; Folkethinget kan dog vist ikke være saa betænkeligt derved, da det jo selv saa mange Gange og saa vidtløftigt har behandlet disse Spørgsmaal under Finantslovene. Det forekommer mig dog unøgteligt, at det vilde være langt mere hensigtsmæssigt her at kunne komme til at forhandle disse Spørgsmaal med Regjeringen, selv om man ikke maatte kunne faae dem strax endeligt løste. Jeg for min Deel sætter stor Priis paa, at disse Spørgsmaal komme her til fornyet Forhandling; jeg har nemlig en saa bestemt Mening om Forholdet imellem de private og de kongelige Skoler, og om Forholdet mellem de offentlige og de private Seminarier, at Intet skulde glæde mig mere, end at man her paany kunde komme til at lade hele dette Forhold underkaste en gennemgaaende Kritik. Man har virkelig fuldkommen Berettigelse dertil, thi de private Latinskoler eksistere ikke ifølge Lov, som en fri Industriegreen, men kun ifølge Bevillinger; ialfald ere de ikke berettigede til deres Tilstedeværelse uden under Forbehold af en udtrykkelig noie Control. Som denne er forbeholdt Statsmagten i det Hele, er det en Selvfølge, at de ogsaa her maae kunne underkastes Dmtale og en nærmere Kritik. Det er overhovedet gennemgaaende for vort hele Skolevæsen, hvad enten det nu er det lavere eller det lærde, at det er baseret paa, at Statsmagten fører Tilsyn med det. Jeg vil gjene praktisk have saamegen Frihed i Skoleindretninger som muligt, men jeg anseer det absolut nødvendigt, at det hele Skolevæsen principielt dog er underkastet Statens Control.

Formanden: Det forekommer mig dog, at det ærede Medlems Udtalelser fjerner

sig noget vel meget fra det Spørgsmaal, der ligger for. Vi kunne ikke ved Forhandlingen om Spørgsmaalet om, hvorvidt Sagen skal standses eller ikke, gaae ind paa at forhandle den foreliggende Sags Realitet; vi maae holde os til at ytre os over, hvorvidt der er Grund til at standse Sagen eller ikke, men ikke udtale os om, hvorledes Sagen bør ordnes i Realiteten.

H. C. D. Müller: Jeg vil blot hertil gjøre den Undskyldning, at naar jeg bragte disse Punkter frem, saa var det for at motivere, hvorfor jeg ikke strax var fremkommen dermed ved 1ste Behandling. Da jeg, og vistnok flere Medlemmer med mig, ønskede at lade disse Spørgsmaal gennemgaae en ny alvorlig Undersøgelse, vilde jeg ikke føre det strax frem ved 1ste Behandling, forinden jeg havde gennemgaaet Spørgsmaalene med flere Medlemmer af et muligt Udvalg, og da Debatten derom ikke var bleven reist af Andre, saa vilde jeg heller ikke reise den. Jeg troer derfor, at jeg alligevel havde Ret til at udtale det for at begrunde mit Dnske om, at man maatte beslutte sig til at underkaste den hele Sag en noiere Undersøgelse, at afbryde denne 2den Behandling og nedsætte et Udvalg.

Formanden: Forsaavidt det ærede Medlem anførte som en Grund for, at han ønskede Sagen standset, at han ønskede at forhandle Sagen med Medlemmerne af Udvalget, saa skal jeg dog gjøre opmærksom paa, at det ikke er givet, at det ærede Medlem vil blive valgt til Medlem af dette Udvalg.

Frederiksen: Med Hensyn til Forslaget, der er stillet om Udvalgs Nedsættelse, da maa det dog — uagtet jeg kun hørte Slutningen af det ærede kjøbenhavnske Medlems Foredrag her ved Siden af (Brix) — være mig tilladt at tilføie min indstændige Anbefaling til, hvad der er sagt for Udvalgs Nedsættelse i denne Sag. Sagen foreligger nu ganske anderledes, end da vi behandlede den sidst ved dens Overgang til anden Behandling. Jeg kan ligesom andre ærede Medlemmer ikke vel motivere,